

Riktlinje Mobil uppreningslyft stålyft

Rekommenderad förskrivare

*Leg. fysioterapeut/ Leg. sjukgymnast
Leg.arbetsterapeut*

Samtliga vårdgivare med ansvar för förskrivande personal har skyldighet att tillse att samtliga berörda har kännedom om och vet var de hittar rutinen.

Kriterier

Aktivitetsbegränsning som innebär stora svårigheter att:

- självständigt ändra kroppsställning till och från sittande/stående
- självständigt kunna flytta fötterna steg för steg
- självständigt kunna förflytta sig i sittande ställning från en yta till en annan

Personen skall ha tillräcklig muskelkraft och ledstabilitet för att till viss del kunna bibehålla stående ställning med stöd.

Oavsett om omvårdnadssituationen är tung och komplex kan mobiluppreningslyft/stålyft inte förskrivas om fysioterapeut/sjukgymnast eller arbetsterapeut bedömer att annan överflyttningsteknik/annat hjälpmedel bättre svarar mot patientens/brukarens behov.

Mål med hjälpmedlet

Att möjliggöra och underlätta stående förflyttning med hjälp av annan person.

Typ av hjälpmedel som kan förskrivas

Mobila uppreningslyftar/stålyftar

Risk för personskada

Det finns viss risk för tillbud vid användning som kan orsaka personskada.

Det är viktigt att patienten/brukaren, närstående samt kringpersonal får ta del av tillverkarens anvisningar och att uppresnings/stålyften och uppresningsselen/västen används på det sätt som tillverkaren avser, för att minimera risken för handhavandefel.

Risk för skador i axellederna ifall uppresningsselen/västen glider upp och lyfter patienten/brukaren i axelleden, om patienten/brukaren inte aktivt kan medverka vid uppresningen

Patient/brukare med speciellt hög eller förskjuten tyngdpunkt (dvs. med ensidig förlamning eller tung överkropp) kan göra att uppresnings/stålyft med ej breddningsbara bensänklor tappar åt sidan.

Risk finns för att fötterna kan klämmas mellan golv och fotplatta vid ouppmärksamhet.

Råd i förskrivningsprocessen

Behovsbedömning

Det är viktigt att bedöma patientens/brukarens rörelseförmåga innan en uppresnings/stålyft provas ut. Förflyttning med en uppresnings/stålyft möjliggör en aktivare förflyttning än den som sker med en mobil golvlyft samt ger möjlighet till stående.

Patienten/brukaren ska ha tillräcklig muskelkraft och ledstabilitet för att kunna bibehålla stående ställning med stöd, patienten/brukaren ska kunna belasta båda sina ben vid uppresningen. Patienten/brukaren måste aktivt kunna medverka vid uppresningen och följa med när lyftarmen höjs, här ska patienten kunna följa instruktioner som att luta sig bakåt mot västen. Klarar inte patienten/brukaren detta finns risk att uppresningsselen/västen glider upp i armhålorna med risk för skador i axellederna.

Det är viktigt att ta hänsyn till patientens/brukarens förutsättningar och aktivitetsnivå under hela dygnet. Tänk på att behovet av hjälp kan variera i olika situationer och vid olika tidpunkter. Uppresnings/stålyften kan vara aktuell på förmiddagen när patienten/brukaren är pigg, men annan typ av förflyttning används på eftermiddagen/kvällen då patienten/brukaren är trött och inte klarar att vara aktiv under själva uppresningen.

Det finns inte skrivet i lag eller författningar om antal personal vid arbete med lyft. Rekommendationen är att man ska vara två personer eftersom man kan behöva vara flera vid andra moment som till exempel att assistera patienten/brukaren till rullstol på ett acceptabelt sätt. Det är viktigt att se till hela överflyttningmomentet och inte enbart själva hanteringen av lyften vid bedömning.

Om förskrivaren bedömer att annan förflyttningsteknik bättre svarar för patientens/brukarens behov kan uppresnings/stålyft inte förskrivas som ett personligt hjälpmedel. Det är då viktigt med samverkan mellan till exempel patient/brukaren, närstående, vårdgivare, företagshälsovård och förskrivare.

Prova ut, anpassa och välja lämplig specifik produkt

För att uppreningslyft/stålyften skall kunna användas måste en uppreningssele/väst provas ut. Selen ska vara ett individuellt förskrivet hjälpmedel. Kombinationer med uppreningssele/västar från ett annat fabrikat än upprenings/stålyft får ej göras.

Tänk på att det finns olika modeller av lyftbyglar och uppreningssele/västar från de olika leverantörerna av upprenings/stålyft.

Trasig uppreningssele/väst ska kasseras.

Instruera, träna och informera

Det är förskrivarens ansvar att informera patienten/brukaren, närstående samt kringpersonal om handhavande, laddning och skötsel av uppreningslyften samt applicering och borttagande av uppreningssele/västen. Förskrivaren instruerar att alla läser bruksanvisning innan användning.

Det är viktigt att planera förflyttningen så att det är så kort sträcka som möjligt för patienten/brukaren att förflyttas över öppet golv.

Enligt arbetsmiljöverket är det vårdgivarens ansvar att se till att personalen har erforderlig kunskap om de hjälpmedel som ska användas kring patienten/brukaren.

Förskrivaren ansvarar för att informera om tillverkarens rekommendationer avseende periodisk inspektion av uppreningssele/västarlyftssele.

Trasiga uppreningssele/västar ska kasseras.

Uppföljning och utvärdering

Förskrivaren ansvarar för uppföljning. Vid uppföljning utvärderas om uppreningslyft och uppreningssele/väst uppfyller uppgjorda mål och om ev korrigeringsåtgärder behöver göras. Det är viktigt med kontinuerlig uppföljning då patientens/brukarens status kan förändras.

Klarar patienten/brukaren inte att följa instruktioner från förskrivare eller bruksanvisning behövs en ny bedömning av situationen. Om funktionen i nedre extremitet försämras så att patienten/brukaren inte kan belasta sina båda ben ska hjälpmedlet inte användas längre och återtogs. Ny bedömning av förflyttning måste då göras.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna
enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Framtagen av

*Charlotta Tysklind hjälpmedelskonsulent/leg arbetsterapeut, Helena Gustafson Soling,
hjälpmedelskonsulent/leg sjukgymnast.*

Sortimentsgrupp **personlyftar och överflyttning** reviderad 20220224.

Godkänd och fastställd av

Tidigare diarienummer LD16/03218 godkänd av LOK-grupp

ISO kod

123604 Hjullyftar för överflyttning av en stående person
